

A *Lymbus* füzetei

Új folyam

TUSOR PÉTER

**A bécsi Frintaneum tagjai Magyarországról,
1816–1918**

Budapest
2007

Különlenyomat a
Lymbus.
Magyarságtudományi Forrásközlemények
című évkönyvből

ISSN 08650640

A kiadásért az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója felel.
Borítóterv: Csizmadia Kata
A nyomdai munkálatokat az Akaprint Nyomdaipari Kft. végezte, 2007-ben.
Felelős vezető: Freier László

A bécsi Frintaneum tagjai Magyarországról, 1816–1918

Közleményem célja, hogy a tervezett átfogó kutatás kiindulópontjaként hozzáférhetővé tegye a Habsburg Birodalom sajátos egyházi elitképző intézete, a Frintaneum (másképpen Augustineum) magyarországi hallgatóinak névsorát. Szándékom még, hogy néhány fontosabb, érdekesebb dokumentum közreadásával felhívjam a figyelmet a téma jelentőségére, különlegességére.¹

A Magyarországon alig ismert intézményt – névadója – Jakob Frint udvari plébános ösztönzésére I. Ferenc alapította 1816-ban. Feladata dinasztiahű, megbízható egyházi elit nevelése, illetve a kohézió erősítése volt a soknemzetiségű Habsburg Monarchia katolikus klérusán belül. Államegyházi kereteken belül pótolta a hiányt, amit II. József azzal okozott, hogy alattvalóit eltiltotta a római Collegium Germanicum et Hungaricumtól. A Frintaneum növendékeit a bécsi császári palotával egybeépült Szent Ágoston-templomhoz tartozó ágostonos kolostorban helyezték el. (Az Augustineum elnevezés innen származik.) Fennállása utolsó éveire, 1916-ban költözött át a Habsburggassére, miután eredeti székhelyét az Albertina bővítése céljából megvásárolták.

Az Apostoli Szentszék beleegyezésének kikérése nélkül létesített intézet szorosan összenőtt a Hof- und Burgpfarreijal. Mindenkori rektora a bécsi érsek joghatósága alól kivett udvari plébános volt, aki jószerével csak az uralkodótól függött, hozzá szabad bejárással rendelkezett. A lelki életet és a tanulmányi előmenetelt felügyelő három másik előljáró udvari káplánként tevékenykedett a Burgkapellében. Egyikük mindig a magyar korona országaiból származott.

A teológiai tanulmányaikat befejezett, rendszerint felszentelt pap növendékek általában 2-3 évet tölthettek a császár és király közelében. A bécsi egyetem hittudományi karán folytattak posztgraduális tanulmányokat. A statútumok szerint teológiai doktori fokozatot kellett szerezniük. Képzésüket kiválóan felszerelt házikönyvtár segítette. Liturgikus szolgálatukat az udvari plébánia szolgálatában végezték. Létszámuk kezdetben 24, később 39 körül alakult. Többé-kevésbé arányosan képviselték a sokszínű monarchia területeit. A Frintaneum története, monarchiabeli szerepe következőképpen aligha ismerhető meg kellő mélységben az összlétszám 35%-át magáénak tudható magyar részvétel feltárása nélkül.²

¹ Történetére további irodalommal ld. rövid áttekintésemet: TUSOR, 2007a–b. – Köszönöm Toma Katalin és Fazekas István kedves segítségét.

² A munkálatok a 2002-től folyó, a Lajtán inneni területek növendékeit vizsgálatai középpontjába helyező kutatási programhoz csatlakoznak, annak kiegészítéseként, folytatásaként. A *Das Priesterkolleg St. Augustin („Frintaneum“) in Wien 1816 bis 1918 und die Diözesen des Heiligen Römischen Reiches* program szervezői, résztvevői: Institut für Kirchengeschichte an der Katholisch-Theologischen Fakultät der Universität Wien; Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur; Diözesanarchiv Wien; Istituto di Storia Sociale e religiosa in Görz.

I. A növendékek névsora³

1816 ⁴	1822
Otschkay Antal, Eger* ⁵	Raduly János, Erdély
Máthé Sándor, dr., Vác ⁶	Sticzinger József, Diakóvár
Szaniszló Ferenc, dr., Szombathely	Papp Ferenc, Esztergom
Karner Antal, Győr	
Kemp Mihály, Esztergom	1823
Nehiba János, dr., Kalocsa-Bács	Siposs Antal, Munkács, <i>r.g.</i>
Finta Teodor, Nagyvárad, <i>r.g.</i> ⁷	
Spreitzenbart János, Veszprém	1824
Thomási József, dr., Erdély	Bankó Ignác, Győr
Miller János, dr., Kassa	
	1825
1817	Liphay Antal, báró, Esztergom
Sipos József, Nagyvárad	Wesserle Ignác, Veszprém
Györfly Ignác, Erdély	
	1826
1818	Schusich György, Győr
Vörös Mihály, Pécs	Fogarasi Mihály, Erdély*
Horvátovszky Vilmos, Székesfehérvár	
	1827
1819	—
Szuchodolszky Márton, Szepes	
Czurkowitz János, Munkács, <i>r.g.</i>	1828
Domba ⁸ Sándor, Nagyvárad, <i>r.g.</i>	Nardi Ferenc, Csanád
Trenchányi János, Nyitra	Andrássy István, Erdély
Urbanetz Pál, Rozsnyó	Roskoványi Ágoston, Eger
Tychi János, Besztercebánya	Haller Ferenc, gróf, Nagyvárad
Ledinszky István, Zágráb	Somoskőy Antal, Rozsnyó
1820	1829
Rudolph Pál, Szatmár	—
Fatzel Ferenc, Diakóvár	
	1830
1821	Ranolder János, Pécs
Kargascin Agricola, [Zengg]-Modrus	Ferenczy József, Erdély

³ A kutatás e kezdeti stádiumában még az ismertebb növendékek közelebbi beazonosításának kötelessége alól is felmentve érzem magam. Nem tartom kizártnak, hogy a munkálatok előrehaladta a jegyzék bővítését, a nevek filológiai pontosítását hozza magával.

⁴ Bericht, VI, 8–14.

⁵ A „*“ az intézmény majdani magyar elöljáróit jelöli.

⁶ *Alias Sigismundus*. PL AE Rudnay, 4/3: Acta Fundationalia Ecclesiastica (r.sz. 991–1012), No. 1/6, n. 539/1820.

⁷ PL AE Rudnay, 4/3: Acta Fundationalia Ecclesiastica (r.sz. 991–1012), No. 1/6, n. 539/1820.

⁸ *Alias Dobra*. PL AE Rudnay, 4/3: Acta Fundationalia Ecclesiastica (r.sz. 991–1012), No. 1/6, n. 539/1820.

Késmárszky Román, Szepes
Zichy Pál, gróf, Esztergom

1831

Schuberth János, Vác
Grynaeus Alajos, Szatmár

1832

Misco János, Kassa

1833

Esztergár József, Nagyvárad
Kozacsesz József, Besztercebánya
Andrássy Antal, Erdély
Csajághi Sándor, Kalocsa

1834

Markoja Sámuel, O.S.B., Pannonhalma
Ruzsicska Nepomuk, O.S.B., Pannonhalma
Szilágyi József, Nagyvárad
Májér József, Székesfehérvár

1835

Boros Károly, dr. phil., Szombathely
Triff János, Fogaras, r.g.

1836

Papp József, újfalui, Fogaras, r.g.

1837

Petrovich Lukács, Zenggl-Modrus]
Hajnald Lajos, Esztergom
Pfeffel Calasantius, O.S.B., Pannonhalma

1838

Jób Tóbiás, O.S.B., Pannonhalma

1840

Oroszváry László, Veszprém
Soich Vencel, Zenggl-Modrus]
Cziriel Antal, Erdély
Hopf János, Csanád

Hucskó Bazil, Eperjes, r.g.
Strossmayer József, Diakóvár*

1841

Kovács Zsigmond, Veszprém
Juhász Norbert, O.Cist., Zirc

1842

Konstanz István, Zágráb
Hyross Bernát, O.S.B., Pannonhalma
Jámbor Antal, Munkács, r.g.
Csicsáky József, Kalocsa

1843

Hesky Antal, Zenggl-Modrus]

1844

Pánthy András, Eger

1845

Terba János, Pécs
Stegmüller Károly, Szombathely
Bubics Zsigmond, Győr

1846

Wáncsa János, Nagyvárad, r.g.
König Mór, Székesfehérvár
Grusz Sándor, Szepes
Suhajda János, Vác
Zalka János, Esztergom

1847

Bolgár József, Vác
Beldödy Kálmán, O.S.B., Pannonhalma
Regéczy Hippolit, O.S.B., Pannonhalma
Szalay Alfréd, O.Cist., Zirc
Berlich András, Zágráb

1848

Mozalányi Sámuel, Rozsnyó⁹

1849¹⁰

Mozalányi Sámuel, Rozsnyó

---

⁹ Lásd a következő évnél.

¹⁰ Bericht, VII, 16–19.

Schreiber László István, Esztergom

Costán Miklós, Besztercebánya

Baán József, Pécs

Antal Ignác, Veszprém

Szabó István, Szepes

Palásthy Pál, Kassa

Rózsa Ferenc, Csanád

Kubinszky Mihály, Kalocsa

1850

Czettle Antal, Vác

Spéth Károly, Csanád

1851

Kozma Károly, Eger

Szigeth Nándor, Kalocsa

Slamnik Lajos, [Zengg–]Modrus

1852

Múr József, Zágráb

Dankó József Károly, Esztergom*

Pongrácz János, gróf, Nagyvárad,

Kokas József, Győr

Jaszovics Sámuel, Rozsnyó

1853

Raczki Ferenc, Zengg[-Modrus]

Pamfili János, Fogaras, [r.g.]

Kuncz László, Székesfehérvár

Laubheimer Ferenc, Pécs

Dulánszky Nándor, Esztergom

Pagács Ferenc, Kassa

Tremkó Máté, Rozsnyó

1854

Billmann Márton, Csanád

Pavich Jakab, Zágráb

Schmidt Ferenc, Szombathely

1855

Guoth Adolf, [von] Kalocsa

Vajdovszky János, Szepes

Bedini Kajetán, Zengg[-Modrus]

Lechner János, Pécs

1856

Mally János, Esztergom

Waszkó Agoston, Munkács, r.g.

Peska Ferenc, Veszprém

Kovács Kálmán, Kalocsa–Bács

1857

Keszthelyi Pál, Veszprém

Weiss Vilmos, Kassa

Gondolovszky Lajos, O.Praem., Jászó

Ébner Alajos, Csanád

Mihelzihizh Ferenc, Diakóvár

Berger Ignác, Szombathely

Pellet Ödön, Székesfehérvár

1858

Tóth Miklós, Munkács, r.g.

Szabó Károly, Erdély

Posilovich György, Zágráb

Plüssich Ferenc, Zengg[-Modrus]

1859

Riesner Fidél, Besztercebánya

Ivaskó Mihály, Szamosújvár, r.g.

Mihovilich Natalis, Zengg[-Modrus]

Keszler Ferenc, Szatmár

Bogyay Viktor, Veszprém

1860

Bobok József, Nyitra

Bobu János, Fogaras, r.g.

Élttes Károly, Erdély

Schaub János, Győr

Vorság Miklós, Diakóvár

Máté János, Vác

1861¹¹

Tilly József, Székesfehérvár

Czibulka Nándor, Esztergom

Liebbald Gyula, Diakóvár

Stiglic Márton, Zengg[-Modrus]

Kun László, Csanád

Rétay Gyula, Eger

---

¹¹ Bericht, VIII, 7–13.

1862

Ivekovich Ferenc, Zágráb
Vargyasi Ferenc, Erdély
Grezlo Károly, Kalocsa–Bács
Szőgedy József, Rozsnyó
Hornig Károly, báró, Esztergom
Vályi János, Munkács, *r.g.*
Vidos László, koltai, Szombathely

1863

Szilvássy Mihály, Pécs
Lazaru János, Szamosújvár, *r.g.*
Salamon Lajos, Kalocsa–Bács

1864

Stojanovich Jakab, Diakóvár

1865

Roskovány Jenő, Esztergom
Csiky Gergely, Csanád
Balits Antal, Győr
Pausz József, Diakóvár
Csippék Sándor, Nyitra

1866

Rapaics Rajmund, Eger
Kellner Ferenc, Zágráb
Breznay Béla, Esztergom
Lesenyey Ferenc, Szatmár

1867

–

1868

Bölcs Károly, Vác
Csató Ferenc, Erdély
Schütz Nándor, Kassa
Belotopotoczky Kálmán,
Szepes*
Binder András, Szatmár

1869

Zittl Róbert, Kalocsa
Koharich János, Diakóvár
Papszt Gyula, Veszprém
Podraczky István, Rozsnyó
Papfalvay Gyula, Nagyvárád, *r.g.*

1870

Zrinovich Márk, Zágráb

1871

Mica Sándor, Szamosújvár, *r.g.*
Aschenbrier Antal, Esztergom
Rédey Gyula, Veszprém
Irgolich Antal, Zengg-Modrus itt miért
nincs [ ]-ben a Zengg?
Gonda György, Besztercebánya

1872

Kádár Ambrus, Szatmár
Parvy Sándor, Eger
Steinhöfer Gyula, Esztergom
Pasca György, Szamosújvár, *r.g.*

1873

Kuhner József, Diakóvár
Kisfaludy Adalbert, Győr
Városey Gyula, Kalocsa–Bács
Sipos Imre, Vác

1874

Gramá Sándor, Fogaras, *r.g.*
Uilacanu Péter, Fogaras, *r.g.*
Csernoch János, Esztergom
Wolafka Nándor, Csanád
Zimmermann Ignáz, Szepes
Belaj Ferdinánd, Zágráb

1875

Valihora János, Rozsnyó
Kanyurszky György, Kalocsa–Bács
Tódor József, Erdély
Pruzszinszky József, Vác
Bujanovich János, Diakóvár
Sprajc Antal, Zengg-Modrus

1876

Posits Mihály, Székesfehérvár
Papczun József, Rozsnyó
Zudar Sándor, Eger
Brestyenzsky János, Nyitra

1877

Maurovich Antal, Zágráb

- Rada István, Veszprém
- 1878
Matina Mátyás, Zágráb
Chorényi József, Nyitra
Janiczky Béla, Eperjes, *r.g.*
- 1879
Svagerka János, Diakóvár
Mikita Sándor, Munkács, *r.g.*
Davidu Tódor, Lugos, *r.g.*
Fehér Gyula, Esztergom
Suciu Balázs, Fogaras, *r.g.*
Szilvek Lajos, Pécs
- 1880
Bauer Antal, Zágráb
Szmigelski Viktor, Fogaras, *r.g.*
Pirhalla Márton, Szepes
Veress Ferenc, Erdély
Boroska István, Zágráb
Horvát József, Diakóvár
Tóth János, Nyitra¹²
- 1881
Molnár Ignác, Győr
Kapszdorfer Lajos, Rozsnyó
- 1882
Sztarill István, Nagyvárád
Pavich Mátyás, Diakóvár
Csiszárík János, Kassa¹³
- 1883
Irinyi Tamás, Szatmár
Baumann Leó, Esztergom
- 1884
Éberhardt Gyula, Szombathely
Ürményczy Pál, Győr
Franciscy Lajos, Nyitra
Marcu Izidor, Fogaras, *r.g.*
- 1885
Fischer-Colbrie Ágoston, Esztergom
- 1886
Djakovich János, Diakóvár
Kraljevich János, Diakóvár
Hadzsega Bazil, Munkács
Várady Árpád, Csanád¹⁴
- 1887
Kákonyi Sándor, Kalocsa-Bács
Vucskics Gyula, Nagyvárád
Mihalovich Ede, Nyitra
- 1888
Medjimorec Mihály, Zágráb
Fábián Antal, Rozsnyó
Igaz Béla, Pécs¹⁵
- 1889
Stanu Illés, Nagyvárád [*r.g.?*]
Jóna József, Szatmár
Kiss Piusz, Veszprém
- 1890
Szabó Simon, Munkács, *r.g.*
Némethy Gyula, Nagyvárád
Mössmer József, Esztergom
- 1891¹⁶
Zelenka Antal, Diakóvár
Nagy Elemér, Esztergom
Szauer László, Székesfehérvár
- 1892
Pompéry Aurél, Kalocsa-Bács
- 1893
Pallay Miklós, Veszprém
Stuckner János, Szepes
Dornis István, Székesfehérvár
Bosnják Károly, Zágráb

¹² Két boszniai ferences is: F. Nedich és V. Miljanovich.

¹³ Két boszniai ferences: D. J. Ban és L. Senjakovich.

¹⁴ B. Dominkovich boszniai ferences is.

¹⁵ L. S. Laus boszniai ferences is.

¹⁶ Bericht, IX, 18–22.

Csárszky István, Esztergom

1894

Michler Ferenc, Kalocsa-Bács
Werdenich Endre, Győr*
Répák Jenő, Fogaras, *r.g.*
Boroviczény Nándor, Rozsnyó

1895

Páger Imre, Csanád
Kiss Károly, Esztergom

1896

Pejakich Péter, Diakóvár
Csáky Adorján, gróf,
Esztergom
Rézán Antal, Nyitra

1897

Pályi József, Veszprém
Lukcsics József, Veszprém
Csokás Hilár, Szatmár
Kmoskó Mihály, Esztergom

1898

Loncharich Antal, Zengg-Modrus
Frentiu Valér, Lugos, *r.g.*
Ruzicska Tamás, Nyitra
Ritig Svetozár, Diakóvár

1899

Ruszka Zoltán Antal, Nagyvárad
Hazay Gyula, Nagyvárad

1900

Császár Gyula, Győr
Macaveiu Viktor, Fogaras, *r.g.*
Bakkay Kálmán, Szatmár
Vaszócsik Teodóz, Munkács, *r.g.*
Csepregi Imre, Csanád

1901

Henny Ferenc, Csanád
Hadzsega Gyula, Munkács, *r.g.*

1902

Fanciskovich József, Zengg-Modrus
Flórián Gyula, Fogaras, *r.g.*
Tóth Béla, Vác
Vegele Lajos, Veszprém
Docka Kamill, Zágráb
Fájth Jenő, Pécs
Sebeczky Emil, Kassa
Novák István, Munkács *r.g.*

1903

Rónai János, Rozsnyó

1904

Lupsa Áron, Lugos, *r.g.*
Aistleitner József, Győr
Bélán János, Fogaras, *r.g.*¹⁷

1905

Sztreda Rudolf, Esztergom
Galovich Gergely, Diakóvár

1906

Gjuranec Márton, Zágráb
Marcell Mihály, Esztergom
Uhl Károly, Szatmár
Ronchetti József, Nyitra
Hoss József, Veszprém
Répászky József, Kassa
Hermann Ferenc, Diakóvár

1907

Jósika Gyula, báró, Kassa
Kovács Antal, Vác,
Brinzcú Miklós, Lugos, *r.g.*

1908

Ferdényi Kálmán, Nagyvárad
Dangelmajer Lipót, Esztergom
Luttor Ferenc, Veszprém
Raczkai Ferenc, Diakóvár

1909

Jakubczák Lajos, Kassa

¹⁷ Valamint F. Blazevich O.F.M. Szarajevóból.

Kovács Piusz János, O.Cist., Zirc
Wéber Pál, Veszprém
Péter Róbert, Pécs
Köhler Ferenc, Esztergom

1910

Sashegyi Aladár, Rozsnyó
Pintár Mihály, Zágráb
Kovács Gyula, Esztergom
Vadász István, Székesfehérvár
Tóth Tihamér, Eger
Bereczky Elemér, Eperjes, r.g.

1911

Czapik Gyula, Csanád
Kákonyi Zoltán, Esztergom
Gregurescu János, Nagyvárad r.g.
Bürchner László, Győr
Vidusich István, Diakóvár

1912

Paclisan Zénó, Fogaras, r.g.
Király János, Szombathely
Kosina Alajos, Diakóvár
Fekete Géza, Kassa
Turtsányi Ambrus, Eger

1913

Kákósy Árpád, Veszprém¹⁸
Liebner János, Vác¹⁹
Korilly Lajos, O.Cist., Zirc²⁰

Kis György, dr., Veszprém²¹
Kelecsényi Imre, Esztergom²²

1914

Jurenich Ágoston, Zengg-Modrus²³
Flueras Miklós, Nagyvárad, r.g.
Fenczik István, Munkács, r.g.
Manu Demeter, Szamosújvár, r.g.
Pop Zakariás, Fogaras, r.g.²⁴

1915

Záborszky István, Esztergom
Juhász Kálmán, Csanád
Borbás Pál, Nagyvárad²⁵
Kovács Sándor, Vác²⁶

1916

Mészáros Albin János, dr. phil., O.F.M.
Conv.
Bakos János, O.F.M. Conv.
Sporer László, Zengg-Modrus²⁷
Heszek Ágoston, Kassa²⁸
Iványi János, Pécs
Malavin Titusz, Szamosújvár, r.g.²⁹

1917

Homicskó Ernő, Eperjes, r.g.³⁰
Stefanecz Ferenc, Székesfehérvár
Blaskovics Béla, Csanád
Leiner Mihály, Hajdúdorog, r.g.
Seckor János, Diakóvár³¹

---

¹⁸ A „*Berichte*” hallgatói névsorai vele véget érnek. – Az előző évben felvett váradai egyházmegyes Schifffert Béla, és a székesfehérvári egyházmegyes Doroszlai Béla nem érkezett meg. Előbbi püspöke tartotta vissza, utóbbi megbetegedett. ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 26/1913 és 133/1912.

¹⁹ GOLDENITS, 1969. 283. Vö. ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 75/1914.

²⁰ GOLDENITS, 1969. 264. Vö. ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 75/1914.

²¹ GOLDENITS, 1969. 256. Vö. ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 44/1915.

²² GOLDENITS, 1969. 253. Vö. ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 44/1915.

²³ ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 88 /1914.

²⁴ ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 93 /1914.

²⁵ ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 44 /1915.

²⁶ ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 67 /1915.

²⁷ ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 28 /1916.

²⁸ ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 63 /1916.

²⁹ ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 66 /1916.

³⁰ ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 32 /1917.

³¹ ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 109 /1917.

II. Dokumentumok

1.

Rudnay Sándor³³ hercegprímás opinója

Pozsony, 1819. november 15.

(PL AE Rudnay, 4/3: Acta Fundationalia Ecclesiastica [r.sz. 991–1012],
No. 1/6, ad n. 213/1819 – fogalmazvány, részlet)

Számbaveszi a Frintaneum magyarországi egyházi javakból származó (várható) bevételeit és a magyar püspököknek az intézmény fenntartására tett felajánlásait.

A) Deductio successive accrescentium capitalium e summa annua arendali bonorum Praepositurae Sancti Benedicti de Kaposfő³⁴ in florenis 7000 assumpta conflandorum erga bpl [?]

Anno 1820	susbitet	capitale		in	f.	7 000
–	1821	–	–	in f.	–	14 420
–	1822	–	–	–	–	21 865
–	1823	–	–	–	–	29 311
–	1824	–	–	–	–	36 798
–	1825	–	–	–	–	44 207
–	1826	–	–	–	–	51 652
–	1827	–	–	–	–	59 099
–	1828	–	–	–	–	66 581
–	1829	–	–	–	–	73 994
–	1830	–	–	–	–	81 439
–	1831	–	–	–	–	88 886
–	1832	–	–	–	–	96 333
–	1833	–	–	–	–	103 779
–	1834	–	–	–	–	111 226
–	1835	–	–	–	–	118 673
–	1836	–	–	–	–	126 120
–	1837	–	–	–	–	133 567
Postremum dabit censum annuum florenorum						8 014
addita summa arendae					f.	7 000
prodibunt					f.	15 014

³² ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Separatenakten, 111 /1918.

³³ 1819–1831 között volt az ország prímása. Legújabb, halványra sikeredett életrajza: BEKE, 2003. 358–360.

³⁴ Ld. a következő iratnál.

B) Praeliminaris calculus subsidiorum per episcopos benevole singulis annis eo usque conferendorum, donec e censu conflandi capitalis cum proventu Praepositurae de Kaposfő coniuncto necessitates Instituti Sublimioris relatae ad clerum Hungariae tentae fuerint

Primas et Archiepiscopus	Strigoniensis	f.	3 000
Archiepiscopus	Agriensis	f.	1 000
Archiepiscopus	Colocensis	f.	1 000
Episcopus	Zagrabiensis	f.	1 500
–	Csanadiensis	f.	500
–	Sabariensis	f.	200
–	Szatmariensis	f.	200
–	Q-Eccelsiensis	f.	1 000
–	Nitriensis	f.	1 000
–	Veszprimiensis	f.	1 000
–	Rosnaviensis	f.	200
–	Transilvanus	f.	200
–	Diákovariensis	f.	600
–	Albensis	f.	300
–	Iauriensis	f.	500
–	Vaciensis	f.	500
–	Neozoliensis	f.	200
–	Scepusiensis	f.	300
–	Cassoviensis	f.	200
–	Magno-Varadiensis	f.	1 000
–	Fogarassiensis	f.	200
–	G.C. Mango-Vardiensis	f.	200
–	Munkatsiensis	f.	100
–	Crisiensis	f.	100
–	Eperjesiensis	f.	–
SUMMA		f.	15 000

2.

Gróf Almásy Ignác udvari magyar alkancellár³⁵ Rudnay Sándor hercegeprímáshoz

Bécs, 1823. július 25.

(PL AE Rudnay, 4/3: Acta Fundationalia Ecclesiastica [r.sz. 991–1012],
No. 1/6, n. 1726/1823 – eredeti)

Megküldi Jakob Frint³⁶ uralkodóhoz intézett beadványát, amelyben a zselici Szent Jakab-apátság inkorporálásával a magyar anyagi hozzájárulás növelését kéri a Frintaneum fenntartásához, illetve javasolja a magyar tagok számának hatra történő csökkentését.

Celsissime ac Reverendissime Princeps Primas et Archiepiscopo, Domine mihi singulariter Colendissime

³⁵ Zsadányi Almásy Ignác gróf 1821–1826 között látta el az alkancellári feladatokat. FALLENBÜCHL, 1988. 103.

³⁶ Jakob Frint (1866–1834), a róla elnevezett intézmény alapítója, 1810-től udvari plébános, 1827-től Sankt Pölten-i püspök. HOSP, 1962.

Copiam remonstrationis per Abbatem et canonicum Iacobum Frint altissimo loco factae, qua diem ad meliorandam Sublimioris Presbyterorum Viennae ad Sanctum Augustinum Educationis Instituti sortem praeter collatam iam Praeposituram Sancti Benedicti de Kaposffő adhuc proventus vacantis Abbatiae Sancti Iacobi de Silisio³⁷ eidem Instituto bengine addicendos, utriusque dein beneficii administrationem Camerae Hungarico-Aulicae cum obligatione depurandae ex eorum proventibus quottae intertentionalis restantiarum, item pro prima eiusdem Instituti instructione exhaerentium concredendam; denique numerum individuum Hungaricorum in eodem Instituto existentium eousque donec activae saepedicti Instituti praetensiones cum 49 769 florenis 19 2/8 xris incassatae fuerint, a 10 ad 6 reducendos proponit, Celsitudini Vestrae de positivo altissimo iussu regio fine opinionis suae desuper depromendae hisce communicandi honorem habeo. Distincto de reliquo venerationis cum cultu maneo

Celsitudinis Vestrae
servus obsequentissimus
[s.k.] Comes Ignatzius Almásy m.p.

Viennae 25.^a Iulii 823 Celsissimo ac Reverendissimo Domino Primati³⁸

3.

Joseph Pletz, a Frintaneum rektora³⁹

Kollár József püspök, esztergomi káptalani vikáriushoz⁴⁰

Bécs, 1837. június 5.

(PL AE Kopácsy, 5/13: Cat. 6 [r.sz. 1211–1216], fasc. C: „Sublime”, n. 915/1837 – s.k. eredeti)⁴¹

Javasolja, hogy a bécsi teológiai karon kiváló növendékét – akire kiváltképpen Biblicum-szigorlatán figyelt fel –, Haynald Lajost⁴² küldjék további képzésre a vezetése alatt álló intézménybe.

Illustrissime ac Reverendissime Domine Episcope!

Datis ad me litteris Excellentissimus, Illustrissimus ac Reverendissimus Dominus Archiepiscopus Coloczensis desideravit, ut cum inde a 9 annis ex alma Archidioecesi Strigoniensi nemo in Instituto ad St. Augustinum Viennae nactus sit uberiozem in scientia Sanctorum formationem, huius imprimis Archidioecesis quamprimum locus in Instiuto pateat, haberetur reflexio, quod si autem contingat, Illustrissimam ac Reverendissimam Paternitatem Vestram redderem certiozem.

³⁷ E javadalmak történetére ld. SÖRÖS, 1912.

³⁸ Hátoldalán tartalmi kivonat és a válasz összegzése. Mellette a válasz fogalmazványa.

³⁹ A bécsi teológiai kar professzora, korai halála miatt rövid ideig, 1836–1840 között állt az intézmény élén. A Frintaneum előjáróira: GOLDENITS, 1969, *passim*.

⁴⁰ Kollár segédpüspök a Rudnay halálával bekövetkezett *sedis vacantia* idején Kopácsy kinevezéséig kormányozta a főegyházmegyét.

⁴¹ „*Exhibitum die 20 Iunii 837.*” Ugyanitt rövid tartalmi kivonat és utalás a válaszra. – Kopácsy primás Haynald érdekében Pletzhez írt levelének fogalmazványa: uo. n. 1201/1837.

⁴² 1867-től kalocsai érsek, 1879-től 1891-ben bekövetkezett haláláig bíboros. A neves tudós és politikus főpapra – több tanulmány és szócikk mellett – ld. Lakatos Andor életrajzi monográfiáját: LAKATOS, 2003.

Desiderio huic insigni cum gaudio satisfactorus ad notitiam Illustritatis Vestrae Reverendissimae perfero fore, ut proximo mense Iulio locus in Instituto per egressum Domini Szilágyi Magno Varadiensis sacerdotis aperiat, qui occupari poterit per unum ex alma Archidioecesi Strigoniensi sacerdotem vel clericum.

Quapropter rogo fine susceptionis Illustritas Vestra Reverendissima necessaria disponere dignetur.

Qua occasione non possum non attentionem Illustritatis Vestrae ad huius Collegii Pazmaniani alumnum, 4^{ti} anni theologum, dominum Haynald Ludovicum dirigere, qui mihi, qua studii theologici directori tum ex examinibus annuis, tum praecipue ex rigoroso, quod ex studio Biblico in universitate huius subit, tanquam iuvenis praeclarus innotuit, quem ob egregia talenta singularem diligentiam et morum probitatem fini altioris culturae imprimis agnosco aptum, quemque libentissime in Institutum recipere, nisi Illustritati Vestrae Reverendissimae aliud videatur.

Quidquid autem sapientia Illustritatis Vestrae disponere dignetur, ad omnia officia praestanda paratissimus adiungo instantiam pro suscipiendo hocce vel quocumque alio clerico vel sacerdote vel ad me posse mitti, qui una cum relatione mea eam ad Sacratissimam Suam Maiestatem perferam, quae via brevior est, vel etiam immediate Sacratissimae Suae Maiestati proponi.

Caeterum piis Illustritatis Vestrae praecibus atque pretiosis favoribus me totum quantum commendans, insigni cum cultu persevero

Illustrissimi atque Reverendissimi

Domini Episcopi

humillimus servus

Dr. Iosephus Pletz

Instituti supremus ... Director

Viennae 5 Iunii 1837.

Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Episcopo Dr. Iosepho Kollar

4.

Kunszt József, a Pázmáneum rektora⁴³

Kollár József püspök, esztergomi káptalani vikáriushoz

Bécs, 1837. augusztus 1.

(PL AE Kopácsy, 5/13: Cat. 6 [r.sz. 1211–1216], fasc. C: „Sublime”, n. 915/1837 – s.k. eredeti)⁴⁴

Haynald Lajost, intézménye tehetséges és példás növendékét a Frintaneumba ajánlja.

Illustrissime ac Reverendissime Domine Episcopo, Consiliarie Regie, Vicarie Generalis Capitularis, Domine mihi gratiose!

Informationes de profectu in moribus et studiis, quem per quadriennem theologicum cursum Ludovicus Hajnald archidioecesis Strigoniensis in Collegio Pazma-

⁴³ Kunszt József (1790–1866) 1833-tól 1845-ig irányította a bécsi magyar szemináriumot. 1852-től Kalocsa érseke lett. Életrajzi vázlata: FAZEKAS–BEKE, 2002. 310.

niano alumnus singulis annis fecit isthic advolutus erga officiosam Illustritatis Vestrae dato 27mo Iulii a. C. provocationem ea cum opinione obsequentissime transpono, quod alumnus iste tum propter exemplarem morum integritatem, tum ingenii praestantiam assiduamque in studio diligentiam Illustritatis Vestrae gratia dignus sit, atque ad Institutum Sublimioris Ecclesiasticae Educationis Viennense proponi commendarique omnino mereatur. Quod reliquum est, me expertis Illustritatis Vestrae gratiosis favoribus commendo, peculiarique cum veneratione persisto. Viennae die prima Augusti anno 1837.

Illustritatis Vestrae Reverendissimae
humillimus servus
Iosephus Kunszt
Collegii Pazmani rector

5.

Kopácsy József hercegrímás⁴⁵ V. Ferdinánd királyhoz⁴⁶

Esztergom, 1837. augusztus 8.

(PL AE Kopácsy, 5/13: Cat. 6 [r.sz. 1211–1216], fasc. C: „Sublime”, n. 1201/1837 – fogalmazvány)⁴⁷

Élve jogával, Haynald Lajost – tekintettel kiválóságára és előljárói ajánlására – a Frintaneum tagjának jelöli.

Suae Maiestati Sacratissimae Stirgonii die 8^a Augusti 837.

Sacratissima etc.

Per egressum ex Ecclesiastico Sublimioris ad S. Augustinum, quod Viennae est, Instituto, sacerdotis Dioecesis Magnivaradinensis Graeci ritus catholicae Iosephi Szilágyi in hac uberioris perfectionis in scientia Sanctorum vocationisque ecclesiasticae palaestra locus aperitur formationi, unius individui ecclesiastici clementia Maiestatis Vestrae sacratissimae benigne deligendi.

Beneficio amplioris idmodi in nobilissimo Instituto illo Educationis proxime evoluto novennio e gratia Caesareo-Regia cunctae, ut existimo, Regni Hungariae Dioeceses redditae sunt iam participes, ut adeo altissimis Maiestatis Vestrae Sacratissimae intentionibus me plane conformiter agere confidam, dum exortam nunc admodum in praedicto Instituto vacantiam individuo Arhci-Dioecesis Strigoniensis benigne compleri de genu humillime supplico.

Et huic quidem demississimae filialique petitioni meae clementia Maiestatis Vestrae Sacratissimae supremum suppeditat argumentum, cum modestia vero asseverare praesumo: me dum ad hoc Institutum Ecclesiasticum Ludovicum Hajnald in Collegio Pazmaniano Viennensi absolutum theologum benignitati et clementiae Caesareo-Regiae fine illo humillime de genu propono, individuum tale devovere, quod altissimae Maiestatis Vestrae Sacratissimae expectationi sit omnino responsurum.

⁴⁴ „Exhibitum die 5 Aug. 837.” Ugyanitt rövid tartalmi kivonat és utalás a fejleményre.

⁴⁵ 1839–1847 között volt esztergomi érsek. Legújabb életrajzi áttekintése: BEKE, 2003. 360–364.

⁴⁶ I. Ferenc fia, 1835–1848 között uralkodott.

⁴⁷ Eredetije: ÖStA HHStA Kabinettsarchiv, Kabinettskanzleiakten, n. 158/1837.

Est quippe idem Ludovicus Hajnald ductu isthic etc. humillime advolutarum de cursu phylosophico et theologico qualiter consummato? Officiosarum informationum in linea morum exemplaris, in studiorum cultura indefessus, indolis mitis et mansuetae, atque in classe sua omnino excellens, quia qua talis per superiores suos mihi peculiariter meruit commendari. Accedit, quod idem hic abs me ad Institutum Sublimioris Educationis de genu propositus Archi-Dioecesis Strigoniensis clericus examen rigorosum e studio Biblico Utriusque Testamenti plena cum examinatorum adprobatione subierit, spemque non vanam tribuit fore, id occasionis uberioris perfectionis admotus ex hac dignos tanta clementia referat fructus. Qui in reliquorum etc.

6.

Haynald Lajos növendék Kopácsy József hercegrímáshoz

Bécs, 1839. július 21.

(PL AE Kopácsy, 5/13: Cat. 6 [r.sz. 1211–1216], fasc. C: „Sublime”, n. 84/1839 – s.k. eredeti)⁴⁸

Doktori szigorlata letételéhez pénzsegélyt kér. Mivel már kilenc éve felvette a kisebb rendeket és október 23-án betölti 23. életévét, felszenteléséért folyamodik.

Celsissime ac Reverendissime Domine Princeps Primas Archi-Episcopo! Domine gratiosissime benignissime!

Appropinquante tertii mei rigorosi ex Historia et Iure ecclesiastico tentaminis in quintam mensis Augusti diem defixi tempore, cum ferendis sumtibus in novemdecim florenis monetae conventionalis consistentibus non sufficiam, utpote cum summa membris insituti, in quo impraesentiarum ex altissima Celsitudinis Vestrae gratia commoror, titulo tegendarum minorum indigentiarum menstrue tribui solita, ne his quidem plene expediendis suppetat. Parentem autem numerosae sobolis congrua educatione oneratum novo hoc expensarum genere gravare pietas in eum fratresque prohibeat: ad altissimas Celsitudinis Vestrae gratias paternamque benignitatem supplex confugere vel ex eo quam maxime praesumo, quod et priorum iam opitulante Dei gratia feliciter superatorum rigorosorum examinum sumtus ex vacantis sedis primatialis proventibus mihi resoluti sint, in Celsitudine autem Vestra benignum liberalemque studiorum suorum Maecenatem respicere venerari nulli non iuste petenti licuerit.

Sed et aliud est, quod ad Celsitudini Vestrae altas gratias supplicem ducit: tertia mensis Octobris die vigesimum tertium aetatis meae annum complebo, quod idoneum me reddit SS. Ordinibus suscipiendis, perbene quidem novi altiores ob rationes plurium ordinationem dilatam esse, meque nonnisi a singulari Celsitudini Vestrae gratia sperare posse, ut voto meo damner, sed recte haec est, quae animum addit ad relationes humillimae supplicationis meae filiali cum fiducia explicandas. Nonus iam Celsissime Princeps! labitur annus, quod tonsura minoribusque ordinibus initiatus coelum inter terramque medius avide respiciam in diem, quam sublimi ministerio Magni Regis, quem in partem haereditatis meae elegi, consecrari merear, patris insuper senio morbisque fracti in id unice feruntur vota, ut filium

⁴⁸ „Exhibitum die 23 Iulii 839.” Rövid tartalmi kivonat és a válasz feljegyzése.

quem multorum annorum spatio plus quam paterna educavit, instruxit cura, sacris aris assistentem videat, sacerdotalemque e manibus eius percipiat benedictionem. Instituti tandem nostri originetenus pro presbyteris unice fundati ea est ratio, ut pro non-praesbyteris solum per exceptionem reseret portas, quam biennio iam, a quarto autem abhinc mense solus utor. Haec sunt Celsissime Princeps! quae me impellunt perdemissis Celsitudinem Vestram obtestari precibus, ut ardentis voti mei compotem me gratiose reddere dignetur. Qui dum benignam Celsitudinis Vestrae dispositionem filiali cum fiducia exspecto, altissimis Celsitudinis Vestrae gratiis humillime commendatus in osculo sacrarum manuum emorior

Celsitudinis Vestrae
devotissimus humillimusque filius
Ludovicus Haynald
Viennae die 21^a Iulii 1839.

7.

Kopácsy József hercegrímás Haynald Lajos növendékhez

Pozsony, 1839. július 23.

(PL AE Kopácsy, 5/13: Cat. 6 [r.sz. 1211–1216], fasc. C: „Sublime”,
n. 84/1839 – fogalmazvány)

A doktori szigorlat letételéhez szükséges segélyt megadja, és beleegyezik felszentesésébe, mihelyt betölti a kánoni kort.

Ludovico Hajnald in Instit. Subl. Educat. Presbyterorum ad S. Augustinum alumno.
Pozsonii die 23^a Iulii 839.

Dilecte in Christo Fili!

Siquidem in certam erigere spem futurum, ut sumtus pro Te fine consequendi subin gradus Theologici in examina rigorosa impensi, utiliter locentur, petitam abs Te pro 3° rigoroso tentamine 19 monetarum conventualium summam Tibi addicere non moror, quam data occasione Tibi resignari quamquam disponam, modo id, quod tuarum est partium, graviter exequi contendas.

Sed et intensum tuum, quo Sacris Ordinibus admoveri peroptas, desiderium, dummodo superiorum Instituti testimonio dignus reputeris, ubi 23um aetatis annum compleveris, expleturus sum, designandosque intelliges subin dies, pro quibus Te hic sistere oportebit.

Qui in reliquo paternam Tibi impertitus benedictionem persevero benvolus

Rövidítések és irodalomjegyzék

- AE Archivum Ecclesiasticum
- BEKE
2003 *Esztergomi érsekek 1001–2003.* szerk. BEKE Margit. Budapest, 2003.
- Bericht *Berich über das K. und K. Höhere Weltpriester-Bildungs-Insititut zum Heil. Augustin (Frintaneum) in Wien.*
- FALLENBÜCHL
1988 FALLENBÜCHL Zoltán: *Magyarország fõméltóságai.* Budapest, 1988.
- FAZEKAS–BEKE
2002 FAZEKAS István–BEKE Margit: *A Pázmáneum története (1623–1784, 1803–2002).* Budapest, 2002, 310. (*METEM Könyvek, 37*)
- GOLDENITS
1969 GOLDENITS Walter: *Das höhere Priester-Bildungsinstitut für Weltpriester zum hl. Augustin in Wien oder „Das Frintaneum“ bzw. „Das Augustineum“.* Dissertation Univ. Wien, 1969, 283.
- HHStA
Hosp
1962 Haus-, Hof- und Staatsarchiv
Hosp Eduard: *Zwischen Aufklärung und katholischer Reform. Jakob Frint Bishcof von St. Pölten, Gründer des Frintaneums in Wien.* Wien–München, 1962. (*Forschungen zur Kirchengeschichte Österreichs 1.*)
- LAKATOS
2003 LAKATOS Andor: *Haynald Lajos élete és kora (1816–1891),* Doktori disszertáció. ELTE, 2003.
- ÖStA
PL
SÖRÖS
1912 Österreichisches Staatsarchiv, Wien
Prímási Levéltár, Esztergom
SÖRÖS Pongrác: *Az elenyészett bencés apátságok.* Budapest, 1912. (*A pannonhalmi Szent.Benedek-Rend története XII/B.*)
- TUSOR
2007a TUSOR Péter: *The Augustineum's alumns from Lands of the Hungarian Holy Crown (An Introduction).* In: *Kirchliche Elite-Bildung im Donau-Alpen-Adria-Raum. Das Priesterkolleg St. Augustin („Frintaneum“) in Wien 1816 bis 1918.* Tagungsband. Hrsg. v. Ruppert KLIEBER, Wien 2007, s.a.;
- TUSOR
2007b TUSOR Péter: *A bécsi Augustineum és Magyarország, 1816–1918 (Vázlat).* In: *Aetas* 2007, s. a.